

Z á v ä z k y

(úprava postupu Protimonopolného úradu SR podľa § 8a zákona)

1. Úvod

1. Podľa § 8a ods. 1 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) Protimonopolný úrad SR (ďalej len „úrad“) môže konanie vo veci porušenia zákazu podľa § 4, 8 alebo zákazu podľa osobitného predpisu¹ skončiť rozhodnutím, v ktorom podnikateľovi uloží plniť záväzky, ktoré podnikateľ úradu predložil na účely odstránenia možného obmedzenia súťaže. Úrad môže vydať takéto rozhodnutie na určený čas.
2. Podľa § 8a ods. 2 zákona úrad môže rozhodnutie podľa odseku 1 z vlastného podnetu zmeniť alebo zrušiť, ak
 - a) sa po vydaní rozhodnutia podstatne zmenili podmienky, ktoré boli rozhodujúce na jeho vydanie,
 - b) podnikateľ neplní záväzky uložené mu rozhodnutím úradu alebo
 - c) podnikateľom poskytnuté informácie, ktoré boli rozhodujúce na jeho vydanie, boli neúplné alebo nepravdivé.
3. Cieľom tohto materiálu je objasniť postup úradu pri aplikovaní § 8a zákona. Materiál popisuje procesný postup a hlavné zásady pri prijímaní záväzkových rozhodnutí s cieľom zabezpečiť transparentnosť postupu úradu. Má napomôcť podnikateľom v tom, ako majú postupovať a tak urýchliť a zefektívniť celý proces predkladania záväzkov².
4. Ustanovenie § 8a zákona vytvára možnosť ukončiť správne konanie vo veci dohôd obmedzujúcich súťaž a zneužívania dominantného postavenia aj inak ako „klasickým“ rozhodnutím úradu podľa § 22 ods. 1 písm. b)³ zákona („**zákazové rozhodnutie**“), a to rozhodnutím podľa § 8a ods. 1 zákona („**rozhodnutie o záväzkoch**“). V určitých prípadoch môže účastník konania sám z vlastnej iniciatívy predložiť záväzky – určité návrhy riešení, ktoré sa zaviazá plniť

¹Čl. 101 a 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (konsolidované znenie Úradný vestník Európskej únie C 115/47, 09/05/2008), pôvodne čl. 81 a 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

²Úrad si je vedomý, že tento materiál vyvolá legitímne očakávania, na ktoré sa podnikatelia môžu pri predkladaní záväzkov spoliehať.

³Ide o právomoc úradu vydať rozhodnutie, že dohoda obmedzujúca súťaž alebo zneužitie dominantného postavenia sú podľa zákona zakázané, rozhodnúť o povinnosti zdržať sa takého konania a odstrániť protiprávny stav.

a ktorými sa odstránia súťažné obavy identifikované úradom. Predloženie návrhu záväzkov neznamená „priznanie si viny“ podnikateľom. Ak úrad záväzky akceptuje, teda vyhodnotí ich ako dostatočné na efektívne odstránenie súťažného problému, vydá rozhodnutie o záväzkoch, ktorým zaviaže účastníka konania na plnenie týchto záväzkov.

5. Hlavný rozdiel medzi zákazovým rozhodnutím a rozhodnutím o záväzkoch je skutočnosť, že v rozhodnutí podľa § 8a ods. 1 zákona úrad nedeklaruje porušenie zákona, a teda neuloží účastníkovi konania pokutu.
6. Významnou výhodou rozhodnutí o záväzkoch je zníženie administratívnych nákladov a rýchly a efektívny zásah na trhu, z čoho majú prospech najmä spotrebiteľia.
7. Tak ako je uvedené vyššie, v rozhodnutí o záväzkoch absentuje konštatovanie o porušení zákona, s čím je spojené neuloženie pokuty úradom. Zároveň sa na takéto konanie nebude v budúcnosti prihliadať ako na porušovanie zákona, t.j. nebude sa zohľadňovať v rámci priťažujúcich okolností pri ukladaní pokút.⁴

2. Procesný postup úradu pri posudzovaní záväzkov

8. Návrh záväzkov predkladá účastník konania, čo však nevyklučuje konzultácie s úradom o vhodnosti navrhovaných záväzkov na riešenie identifikovaných obáv.
9. Ak podnikateľ prejaví záujem na vyriešení prípadu prostredníctvom rozhodnutia o záväzkoch, t.j. zaslaním listu, resp. spísaním zápisnice na úrade, kde uvedie svoj záujem predložiť záväzky a úrad dospeje k záveru, že prípad je vhodný na rokovanie o záväzkoch⁵, písomne informuje podnikateľa o predbežnom posúdení prípadu s identifikovaním/analyzovaním súťažných obáv, čo má podnikateľovi napomôcť pri formulovaní jeho záväzkov.
10. Predbežné posúdenie prípadu úradom by malo obsahovať najmä:
 - ustanovenie zákona, podľa ktorého úrad posudzuje správanie podnikateľov;
 - popis konania, ktoré podľa úradu vyvoláva súťažné obavy;
 - lehotu, do ktorej má účastník konania predložiť záväzky.

⁴Ustanovenie § 38 ods. 10 zákona – „opakované porušovanie zákona tým istým podnikateľom“.

⁵Vhodnosť prípadu na rozhodnutie o záväzkoch je bližšie upravená v časti 3 tohto materiálu.

11. Návrh záväzkov predkladá účastník konania úradu v priebehu správneho konania⁶. Zákon nešpecifikuje, v ktorej fáze konania je potrebné predkladať záväzky a ani neukladá konečnú lehotu na predloženie záväzkov. Avšak zo samotnej povahy záväzkov vyplýva, že na vydanie záväzkového rozhodnutia je vhodné, efektívne a účelné signalizovať (prejaviť) záujem zo strany účastníka konania na vyriešení prípadu formou záväzkového rozhodnutia v čo najskoršej fáze konania. Nie sú vylúčené situácie, že podnikateľ predloží záväzky až potom, ako mu úrad adresoval výzvu pred vydaním rozhodnutia podľa § 33 zákona (ďalej len „výzva“), v takomto prípade výzva plní funkciu predbežného posúdenia prípadu. Avšak vzhľadom na účel záväzkov, ktorým je rýchle odstránenie súťažnej obavy, úrad nemusí, resp. je málo pravdepodobné, že bude prihliadať na návrh záväzkov predložených po uplynutí lehoty na vyjadrenie sa k výzve.
12. Ako je vyššie uvedené, v predbežnom posúdení prípadu úrad stanoví lehotu na predkladanie konkrétnych písomných návrhov záväzkov, ktorá je zvyčajne 2 až 4 týždne odo dňa doručenia predbežného posúdenia prípadu účastníkovi konania.
13. Rokovanie o záväzkoch je súčasťou správneho konania, t.j. úrad má rovnaké vyšetrovacie právomoci ako počas konania, ktoré sa končí prijatím zákazového rozhodnutia s uložením sankcie.
14. Na návrh účastníka konania alebo úradu sa môže uskutočniť osobné stretnutie podnikateľa a zamestnancov úradu, z ktorého sa spíše zápisnica.

3. Vhodnosť prípadu na rozhodnutie o záväzkoch a základné východiská pri posudzovaní predložených záväzkov

15. Rozhodovanie o prijatí záväzkov je v právomoci úradu. Účastník konania nemá právny nárok na prijatie záväzkového rozhodnutia. V prípadoch s veľmi závažným dopadom na trh úrad pristúpi na predložené záväzky len vo výnimočných situáciách.
16. Úrad pri posudzovaní predložených záväzkov zväži najmä nasledovné skutočnosti, t.j. či:
 - predložené záväzky sú jasné a jednoznačné;
 - úradom identifikované súťažné obavy budú úplne odstránené predloženými záväzkami;
 - predkladané záväzky sú vykonateľné v krátkom čase;

⁶Podnikateľ môže prejaviť záujem rokovať o záväzkoch aj v priebehu prešetrovania.

– predkladané záväzky je možné monitorovať/kontrolovať ich dodržiavanie.

17. Záväzky, ktoré nesúvisia s identifikovanými súťažnými obavami alebo ktoré neodstraňujú súťažné obavy identifikované úradom, nebudú akceptované. O tejto skutočnosti úrad listom informuje účastníka konania, ktorý takýto návrh záväzkov predložil.

18. Predložený návrh záväzkov by mal obsahovať najmä:

- konkrétne opatrenia na odstránenie súťažných obáv úradu;
- spôsob, akým podnikateľ zabezpečí splnenie navrhovaných opatrení;
- navrhovanú dobu platnosti záväzkov (podľa okolností prípadu);
- vyhodnotenie vplyvu záväzkov po ich prijatí na situáciu na dotknutom trhu;
- návrh spôsobu monitorovania záväzkov.

19. V prípade, ak predložené záväzky nemožno implementovať bez súhlasu tretej strany, podnikateľ má povinnosť predložiť dôkaz preukazujúci takýto súhlas tretej strany.

4. Testovanie záväzkov

20. Úrad navrhnuté záväzky spravidla testuje. Cieľom testovania záväzkov je zistiť, či sú predložené záväzky spôsobilé odstrániť úradom identifikované súťažné obavy vyjadrené v predbežnom posúdení prípadu. Testovanie poskytuje zainteresovaným subjektom (konkurentom, zákazníkom, atď.) možnosť vyjadriť sa k predloženým záväzkom. Pri testovaní záväzkov úrad zhromažďuje podklady a informácie od účastníkov trhu, či predložené záväzky sú vhodné na odstránenie súťažných obáv identifikovaných úradom.

21. Testovanie záväzkov sa uskutočňuje ich uverejnením na internetovej stránke úradu alebo priamym oslovením účastníkov trhu, alebo iným spôsobom, alebo kombináciou týchto spôsobov. Zverejnenie informácií o testovaní záväzkov obsahuje podstatné skutočnosti prípadu, súťažné obavy, ktoré úrad identifikoval a obsah záväzkov navrhovaných účastníkom konania. Zároveň úrad uvedie lehotu, v rámci ktorej sa môžu subjekty vyjadriť k predkladaným záväzkom, zvyčajne sú to 2 až 4 týždne.

22. Ak predkladané záväzky obsahujú skutočnosti, ktoré sú predmetom obchodného tajomstva, alebo obsahujú dôverné informácie podľa § 28 zákona, účastník konania bude vyzvaný na predloženie verzie záväzkov bez obchodného tajomstva

a dôverných informácií (najmä na účely ich možného testovania – vid' bod 20 a nasl.).

23. V prípade, že po posúdení predloženého návrhu alebo po testovaní záväzkov sa nepreukáže odstránenie identifikovaných súťažných obáv úradu, úrad túto skutočnosť písomne oznámi účastníkovi konania. Účastník konania môže požiadať úrad o možnosť pokračovať v rokovaní o záväzkoch a predložiť nové znenie záväzkov. V takom prípade úrad zväži opätovné testovanie záväzkov. Vzhľadom na povahu záväzkov (rýchlejšie riešenie problémov hospodárskej súťaže) úrad nebude pokračovať v rokovaní o záväzkoch najmä, ak je zjavné, že účastník konania neustálym predkladaním záväzkov predlžuje správne konanie, napr. predkladaním vecne obdobných záväzkov neriešiacich podstatu súťažného problému. V takýchto prípadoch bude úrad pokračovať v konaní s možnosťou vydania rozhodnutia podľa § 22 ods. 1 písm. b) zákona.

24. Úrad, ako aj účastník konania sa môžu kedykoľvek v priebehu konania rozhodnúť nepokračovať v rokovaní o záväzkoch. Aj v tomto prípade bude úrad pokračovať v konaní s možnosťou vydania rozhodnutia podľa § 22 ods. 1 písm. b) zákona (zákazové rozhodnutia a uloženie pokuty). O tomto úrad účastníka konania písomne informuje listom.

5. Prijatie rozhodnutia

25. Ak úrad dospeje na základe predložených záväzkov a prípadného testovania k záveru o potrebe a vhodnosti prijatia navrhnutých záväzkov, vydá rozhodnutie podľa § 8a ods. 1 zákona. Rozhodnutie môže úrad vydať na určený čas⁷.

26. Úrad nemôže podnikateľovi uložiť rozhodnutím plniť záväzky, ktoré podnikateľ sám nenavrhol. Úrad nemôže uložiť povinnosť v rozhodnutí o záväzkoch žiadnemu inému subjektu, ako je účastník konania, ktorý tieto záväzky navrhol.

27. V prípade, ak podnikateľ neplní záväzky uložené mu rozhodnutím úradu alebo úrad zistí, že podnikateľom poskytnuté informácie, ktoré boli rozhodujúce na vydanie tohto rozhodnutia boli neúplné alebo nepravdivé, úrad môže takéto rozhodnutie z vlastného podnetu zmeniť alebo zrušiť. Úrad môže rozhodnutie vydané podľa § 8a ods. 1 zmeniť alebo zrušiť z vlastného podnetu aj vtedy, ak sa po vydaní rozhodnutia podstatne zmenili podmienky, ktoré boli rozhodujúce na jeho vydanie.

⁷Vid' napríklad rozhodnutia Európskej komisie č.: 39398 zo dňa, 08.12.2010 „Visa MIF“, 39416 zo dňa 14.10.2009 „Ship Classification“, č. 39530 zo dňa, 16.12.2009 „Microsoft (Viazanie)“.

28.V prípade „podstatnej zmeny podmienok“, ktoré boli rozhodujúce na vydanie záväzkového rozhodnutia môže ísť o rôzne situácie. Najčastejšie by malo ísť o prípady, kedy dôjde po určitom časovom období po vydaní rozhodnutia podľa § 8a ods. 1 zákona k takému vývoju na relevantnom trhu, alebo aj k zmene príslušnej legislatívy, že plnenie záväzkov nie je potrebné, stratilo svoj význam, resp. je potrebné ich upraviť, modifikovať.

29.Zrušeniu alebo zmene rozhodnutia podľa § 8a ods. 2 zákona bude predchádzať správne konanie, ktoré sa začína, tak ako v iných prípadoch, dorúčením oznámenia o začatí konania podnikateľovi – účastníkovi konania.

30.V prípade, že podnikateľ neplní rozhodnutie o záväzkoch, úrad môže nielen pristúpiť k zrušeniu tohto rozhodnutia, ale zároveň podľa § 38 ods. 2 zákona platí, že úrad uloží tomuto podnikateľovi pokutu do 10% z obratu podnikateľa.

Doterajšiu prax Európskej komisie v prípadoch ukončených záväzkovými rozhodnutiami možno nájsť na:

<http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm>

Policy Area	Case Number ▲	Member State	Last Decision Date	Title
Antitrust	34493		20.04.2001	DSD
Antitrust	37214		19.01.2005	DFB
Antitrust	37966		11.10.2007	Distrigaz
Antitrust	38173		22.03.2006	The Football Association Premier League Limited
Antitrust	38348		12.04.2006	REPSOL C.P.P. SA - Distribution de Carburants et Combustibles
Antitrust	38381		22.02.2006	ALROSA + DBCAG (part of de Beers group) + City and West East (part of de Beers group)
Antitrust	38636		09.12.2009	Rambus
Antitrust	38681		04.10.2006	Cannes Agreement
Antitrust	39116		22.06.2005	Coca-Cola
Antitrust	39315		29.09.2010	ENI
Antitrust	39316		03.12.2009	GDF foreclosure
Antitrust	39317		04.05.2010	E.On gas foreclosure

Policy Area	Case Number ▲	Member State	Last Decision Date	Title	
Antitrust	39351		14.04.2010	Swedish Interconnectors	
Antitrust	39386		17.03.2010	Long term electricity contracts in France	
Antitrust	39388		26.11.2008	German electricity wholesale market	
Antitrust	39389		26.11.2008	German electricity balancing market	
Antitrust	39398		08.12.2010	Visa MIF	
Antitrust	39402		18.03.2009	RWE gas foreclosure	
Antitrust	39416		14.10.2009	Ship Classification	
Antitrust	39530		16.12.2009	Microsoft (Tying)	
Antitrust	39596		14.07.2010	BA/AA/IB	